

DOM

afsagt den 16. april 2010 af Vestre Landsrets 5. afdeling (dommerne Henrik Twilhøj, Lilholt og Birte Wirnfeldt (kst.)) i ankesag
V.L. B-1769-09

Part 1 A/S

(advokat Claus Hagedorn Schultz, Kolding)

mod

Kulturministeriet

(Kammeradvokaten v/adv. Hanne Padkjær Sørensen, København)

Retten i Kolding har den 17. august 2009 afsagt dom i 1. instans (BS 1-1601/2008).

Påstande

For landsretten har appellanten, **Part 1 A/S**, påstået indstævnte, Kulturministeriet, tilpligtet at anerkende, at **Part 1 A/S** ikke skal afholde udgiften til arkæologiske undersøgelser på det standsede areal (område C) i henhold til Kulturarvsstyrelsens afgørelse af 27. september 2007 som stadfæstet af Kulturministeriet den 26. marts 2008.

Indstævnte, Kulturministeriet, har påstået dommen stadfæstet.

Der er også for landsretten mellem parterne enighed om, at sagen skal hjemvises til Kulturministeriet med henblik på udarbejdelse af særskilt budget for område A, hvis appellanten får medhold i sin påstand.

Supplerende oplysning

Den europæiske konvention om beskyttelse af den arkæologiske arv (revideret) af 16. ja-

nuar 1992 indeholder blandt andet følgende bestemmelser:

Artikel 1, stk. 3:

Den arkæologiske arv omfatter strukturer, konstruktioner, bygningsgrupper, bo-pladser, flytbare genstande, monumenter af anden art samt den sammenhæng, hvori de er anbragt, uanset om beliggenheden er på land eller under vand.

Artikel 3, stk. 1:

For at bevare den arkæologiske arv og garantere den videnskabelige betydning af det arkæologiske forskningsarbejde, forpligter hver part sig til:

- i at anvende fremgangsmåder til bemyndigelse af og tilsyn med udgravning og andre arkæologiske aktiviteter med henblik på:
 - a at forhindre enhver ulovlig udgravning eller fjernelse af elementer af den arkæologiske arv,
 - b at sikre, at arkæologiske udgravninger og prospektering foretages på videnskabelig vis og under forudsætning af at:
 - der så vidt muligt anvendes ikke-ødelæggende undersøgelsesmetoder,
 - elementerne af den arkæologiske arv ikke afdækkes eller efterlades blottet under eller efter udgravningen, uden at der sørges for korrekt bevaring, fredning og styring heraf.

Procedure

Parterne har i det væsentlige procederet over de samme anbringender, som fremgår af byrettens dom.

Appellanten har navnlig fremhævet, at bestemmelsen i museumslovens § 27, stk. 4, med ordene "... jordarbejder skal udføres ..." skal fortolkes således, at bestemmelsen retter sig mod fremtiden, forstået på den måde, at hvis jordarbejderne – som i denne sag – standses og ikke agtes genoptaget, er den, for hvis regning et jordarbejde er påbegyndt, ikke forpligtet til at betale for den arkæologiske undersøgelse.

Appellanten har endvidere påberåbt sig, at Kulturministeriet har tilsidesat det forvaltningsretlige proportionalitetsprincip.

Landsrettens begrundelse og resultat

Af de grunde, som byretten har anført, stadfæster landsretten dommen.

Landsretten bemærker, at det efter formuleringen af bestemmelserne i museumslovens §§ 25 – 27 og efter forarbejderne til disse bestemmelser ikke kan lægges til grund, at bestemmelsen i § 27, stk. 4, ikke finder anvendelse i en situation som den foreliggende.

Landsretten bemærker endvidere, at Kulturarvsstyrelsen i sin afgørelse af 27. september 2007 har taget stilling til, om det forvaltningsretlige proportionalitetsprincip i den foreliggende sag kunne føre til et andet resultat. Landsretten tiltræder, at dette princip ved den trufne afgørelse ikke er tilsidesat.

Part 1 A/S skal betale sagsomkostninger for landsretten til Kulturministeriet med i alt 50.000 kr. til dækning af udgifter til advokatbistand inklusive moms.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom stadfæstes.

Part 1 A/S skal betale sagens omkostninger for landsretten til Kulturministeriet med 50.000 kr.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.

Henrik Twilhøj

Lillholt

Birte Wirnfeldt
(kst.)